

merari, donant lloc en cat. als manlleus *botxi* i *morro-de-vaques* (DECat): des de llavors comença a alterar-se *Bogonyà* en *Borgonyà* per una etim. popular.

En realitat es tracta del NP VOCONIUS tan estès en la Roma republicana i imperial.

I en primer lloc entre els romans que subjugaren la nostra terra. Car d'aquí ve el nom de les aigües termals de Caldes de Malavella (35 k. al S. del Borgonyà principal i a uns 70 de l'altre), que duïen en temps romans el nom de AQUAE VOCONIAE que així és com figuren en el Geògraf de Ravenna (V., v. 3 = 305.5, 341.14) com demostren Alsius (siv.) i Tovar (*Iber. Landeskunde*, 452). També en el vas Apollinar del Vicarello (GGC, *Ci. de Bna*, 6v). És ben possible que aquest mateix patrici Voconius que les va posar de moda, posseís, 30 k. més al N., el *Prædium* o *Pagus* o *Hortus Voconianus* que ha donat el nom de *Bo(r)-gonyà*.

En tot cas és ben segur que aquest NP va deixar descendència en -ANUM a bastants llocs de la Romània: *Bocognano* a Còrsega (Rohlf s VII, *Congr. Int. Sci. Onom.*, p. 481), a 1/4 del camí d'Ajaccio a Bastia. Val a dir que també n'hi hagué una variant *Vocconius* (Schulze, 439.447, al costat de *Voconius*, 250, 293, 405), de la qual prové *Bouquignan* de l'Aude te. Bizanet cantó de Narbona, ja documentat en formes com *Bouquignà*, *Bouquignac*, aa. 1503, 1655, 1771. I una dissimilació N-N > -R-N ha donat *Boucoiran* poble del Gard, i és l'ètimon més versemblant del val. *Bocairant* (veg. aquest article).

<sup>1</sup> Més que en BURGUNDJ, en el que s'hauria pogut pensar (i almenys deu ser l'origen veritable del raríssim cogn. *Berguny*, tan suspecte de ser immigrant occitànic) és en VERGUNDIUS: aquest el trobo com a prenom en el Bearn medieval (on tota v- ha-<sup>35</sup> via passat a B-): *Bergunh deu Sorber*, d'Artiguelobe, a. 1457 (*Cart. d'Ossau*, a. 1457, B, 259). *Vergoignan* o *Bergognan*, en el Gers cantó de Riscle (Rohlf s, *Le Gc.* 226): és un antic «domaine», i avui cognom *Barcunhà(n)*, domaine en l'O. del dept. (Polge, *Rev. Int. d'Onom.* XVII, 34); i *Vergogan* en el distr. de Mirande; i Flechia li atribueix oc. *Vergognan*, fr. *Vergongey* i it. *Vergonzano* (*Di Alc. forme di NLL d. It. Super.*, 37). No descartem que la influència d'aquests noms occitans també contribuís a l'alteració de *Bogonyà* en *Bergonyà* / *Borgonyà*. Però aquest ha d'anar amb *Bouquignan*/*Boucoiran*/*Bocairant*, segons la forma antiga.

*El Bori*, V. Bòria

## BÒRIA

Quasi ens podríem limitar a remetre a l'article *bò-*<sup>55</sup> *ria* de DECat III, 111, on s'estudia aquest mot, com apel·latiu, des dels seus orígens, i se'n donen molts testimonis com a NL. Així, en un doc. perpinyanenc de 1297, el lloc que Alart (RLR v, 95) identifica amb el posterior *la Boayria*; perquè allà on ell creia llegir *la*<sup>60</sup>

*Boayria* (RLR v, 95), degué haver-hi err. per *Bohayria*. Després tornat NP, amb l'article aglutinat *La-boria*, any 1639, a Prats de Molló (*Llibre Roig*, f° 114). Comes d'en *labóri* a Espirà de l'Agllí (xxx, 56.26).

<sup>5</sup> Entre molts NLL: *Les Bòries* veïnat de cases escampades te. Vidreres (oït allí, Casac., 1920). I en la forma arcaica, encara pròxima a l'etim.: *Sa bovaria*, pda. de propietaris te. Llubí, Masc. 19A7 (XLI, 4.2).

Com expansió de la forma de reducció fonètica dialectal (tipus *la glóri*, *la grási* 'glòria, gràcia'): *El Bori* veïnat de 139 hab., a 2 k. del poble de St. Boi de Llobregat (Reig Vilardell, *Monogr. de Cat.*); i bé aquí el nom del sant de la parroquia BAUDILIUS (> *Boi* > *Boi*) pogué ajudar al predomini d'aquesta variant. *Bori* cogn. a Maella (ja a. 1579: *B.Hi.Ge.B.Ara.* II, 13) i a Lliria (xxx, 78.1, 892).

*Borinons*, V. *Golinons* (i *Anguli*, a l'art. *Calella*)

## BORITO

Nom d'un pont i potser també dels terrenys que hi afronten, per damunt de la Noguera de Cardós, entre Lladorre i Tavascan. A Lladorre ens van indicar l'existència del pont de *Borito*, sobre el riu, a uns 200 m. del poble. També a Tavascan relacionaven el nom amb aquest pont, però una senyora va parlar de l'estany de *Borito*, lloc que anomenava moltes vegades el seu pare, nascut a Lladorre.

<sup>30</sup> PRON. POP.: *boríto*; *pón de boríto*; *astán de boríto* (Terrado, 1991).

ETIM. Com que el topònim no es repeteix enlloc i estem mancats de documentació antiga, l'única cosa que podem assegurar és que té aspecte pre-romà i que, localitzant-se a la vall de Tavascan, és probable que sigui d'origen basc. Aclarit això, podem exposar dues explicacions que ens semblen possibles:

a) Potser derivat del bc. *buru* 'cap', 'cim', 'part superior d'un terreny' amb el sufix *-tu*, admetent que es partís d'una variant *huri*; cas paral·lel al d'*Orrit* < URRI-TI al costat del conegut *Urruti*; cf. (*D*)urro al costat de *Urri*; cf. *urritz/urritx* 'avellaner'. Recordem els noms: *Buruaga*, *Burualde* (*Aguirreburualde*); *Aramburu*, *Arburua*, *Elorburu*, *Ibarburu* (*Ibarbourou*), *Larburu*, *Lizarzaburu*, *Ondarburü* (Mitxelena, *Apellidos*, 176); i, en la terminació: *Gorocitu*, *Junguitu*, *Larrasquitu*, *Musitu*, *Yarritu*, *Zanguitu* (Mitxelena, *Apellidos*, 345). [Doncs: BURI-TU 'cap (del pont)'. I veg. un aHòtrop *Borte* a Vall Ferrera [1518 ---], a l'art. *Borte* (infra), també reduït a *Bort* (V. d'Assua, cognom).]

b) El fet d'haver-hi a *Borito* un pont sobre un riu i de trobar-se a poca distància d'un poble podria fer sospitar que allà hagués existit un molí. I precisament 'molí' és en biscaí *bolu* (cf. Azkue, *Dicc.*, s. v.). Però la relació amb aquest mot és dubtosa. Hi ha massa fets que caldria suposar: 1) La forma *bolu* sembla ser evolució <sup>1</sup> del ll. *molinum*. Seria molta casualitat que el basc palarès hagués tractat aquest mot exactament igual que el basc biscaí. 2) En cas que ac-